

NOVICE

kmetijskih, rokodelnih in narodskih reči.

Na svitlobo dane od krajske kmetijske družbe.

V red devane od *Dr. Janeza Bleiweisa.*

Tečaj VII.

V sredo 14. svečana (februarija) 1849.

List 2.

Na
grobu slavniga pesnika

Franceta Prešerna,

dohtarja pravíc in c. k. pravdosrednika v Krajnji (rojen
3. grudna 1800 v Breznici, umerl 8. svečana 1849).

Milo glasijo se strune,
Britka žalost nas presune,
Lica močijo solzé!
Mirne zemlje tamno krilo.
Oh — prezgodaj boš hladilo
Pesem prepolno sercé!

Slavnih Grekov in Rimljanov,
Albioncov, Italjanov,
Franc'je jezik bil Ti drag —
Nemške pesmi Tvoje gladke,
In slovenske tako sladke
Čerti le vohaški vrag!

Praznih buč, verig čertilo
Up Ti zgodaj zadušilo,
Izvir nelečljivih ran!
Potop vidil Svoje sréce,
Misli visoko letéce
V svét preselil si prostán.

Želj nejzidnih bolečine
Tihe naj vmiré globine,
Vene Tvoj večno zeleni!
Nas, ki Tvoje pesmi brali,
Cvétlice solzné metali
Na Tvoj grob — nadušaj Ti!

M. Kastelic.

Bratovšnja sv. Florijana v pretečenim létu.

Tístim hišnim gospodarjem, ki še ne vedó: kaj de je bratovšnja sv. Florijana, od ktere je tukej govorjenje, povémo, de ta bratovšnja je družba, ktera obseže Štajarsko, Krajnsko in Koroško deželo. Njeno središe je v Gradcu, zatorej jo ljudjé sploh imenujejo Graško pogorelsko družbo ali asekurancijo. Po celim Štajarskim, Krajnskim in Koroškim pa ima podružnice, ktere pristopne plačila prejemajo, in pogorelcem škodo povračujejo. Vse povračila pa se plačujejo iz ene denarnice, v ktero tudi vsi denarji deležnikov tekó. Ta družba je tedej prava bratovšnja imenovati, zató kér pri ti družbi ni nobeniga, ki bi iz nje dobička iskal, ampak vse, kar deležniki na léto plačajo, se razdeli med brate, ki so v to družbo zapisani, kar pa od eniga léta čez vse povračila dobička ostane, se pa prihrani za drugo léto, de imajo potem deležniki *menj létniga plačila* odrajtovati. Odtod pride, de večsih létno plačilo od 100 gold. znese le 9, večsih 11, večsih 17, večsih 20 kraje. Če bi pasploh vsi hišni

gospodarji v to družbo stopili, bi bilo vsacimu na léto morebiti komej 1 groš plačati treba.

Lejte, ljubi prijatli? kako lepó bi bilo, ko bi vsi v prijazni vzajemnosti (Wechselseitigkeit) v ti družbi bili, ktera se vzajemna pogorelska družba (wechselseitige Brandschaden-Versicherungs-Anstalt) imenuje.

V létu 1848 je vnovič 2472 hišnih gospodarjev k bratovšnji sv. Florijana pristopilo: namreč iz Štajarskiga 1391, tedej 69 več od lani, — iz Koroškiga 581, tedej 116 več kakor lani, — iz Krajnskiga 500, tedej tudi 63 več kakor lani.

V pretečenim létu je bilo 5558 pohištév vnovič zavarvanih (asekuriranih) za 1 milijon in 373,325 gold. zavarvanske vrednosti (Versicherungswerth) in za 3 milijone in 221,000 gold. verstne vrednosti (Classenwerth). Celó premoženje, ki je bilo pri bratovšnji sv. Florijana zavarvano, znese 55 milijonov in 667,150 goldinarjev. Lepo število! ktero bo gotovo vsaciga domorodca razveselilo, kér vidi, koliko premoženja je pri imenovani družbi zoper nesrečo ognja zavarovaniga.

Ta hvale vredna družba je pogorelcem pretečeno léto za zavarovane pohištva 144,630 goldinarjev v dobrim denarju povernila, in sicer: Štajarcem 70,165 gold., Korošcam 35,335 gold. in Krajncem 39,130 gold.; torej je móгла vsiga skupej 62,397 gold. več kakor lani plačati.

Zatorej je letašnje plačilo enmalo poskóčilo, in je tedej létas **po 17 krajcarjev od sto goldinarjev** zavarovane cene plačati.

To plačilo se mora pa po zapovedi vsako léto *do zadnjiga sušca* ali *pa 10 dni po sv. Jožefu* pogorelskim oskerbnikam, ki so po deželi postavljeni, odrajtati. Kdor ta čas zamudí, naj si sam sebi pripiše, ako to lépo pomoč v nesreči zanemari.

Pretečeno léto je družba 552 gold. takim ljudém podarila, ki so se pri ognji serčno obnašali in pridno gasiti pomagali.

S pomočjo te družbe je bilo lanjsko léto več pohištév v boljši stan prenarejenih, namesti slamnatih in lesenih so namreč tri s kositarjem, 274 pa z opéko (ceglam) pokrili; zraven tega pa še 107 zidanih opažev, 24 varnih dimnikov in 24 strelnih odvodov napraviti dali; 16 pohištév so pa na bolj varin prostor prestavili.

Hišni gospodarji! v pričujočim dokazku vidite, kako koristna je ta bratovšnja sv. Florijana, in koliko lepiga denarja je pretečeno léto pogorelcem za pogoriša povernila. Pristopite tedej vsi k nji, in nikar se ne obotavljajte, de vas nesreča ognja ne prehití in na beraško palico ne pripravi!